

Santiago de Xile, 14 Gener 1961.
Casilla 1720.

Estimat amic Ferràter :

He rebut la teva amable lletra de 20.12.60.

Estem contents que tots seguiu bé de salut. Nosaltres sembla que el període dels bonys i forats ens dura, encara. Fa un més i mig que gairebé tots els de casa, sortint en auto i no gaire lluny de casa, varem ser enve-
vestits per un boig que, en una cruïlla que hi ha gran senyals de parar abans de travessar, corria a 120 per hora. No varen volcar gràcies a la perícia del meu fill segon - l'Arnau. Masegats i mes o menys ferits, tots. La mesa esposa, és la que va concentrar el cop. Va tenir commoció cerebral i encara va molt poc valenta. Ens escrivim tant de tard en tard que moltes coses queden omeses. Pel 25 d'Abril 1960 em varen treure la vesícula. He quedat molt bé. Faig règim encara i no faré jo que trenqui el què més em convingui.

Joan Oliver ja ha rebut el llibre. Diu que aviat m'escrirà. He tingut una íntima satisfacció per la superació d'esmortu-
ment espiritual que has notat a Catalunya. Ja era hora que els heguits fossin visibles i estimuladors.

Una altra alegria que em porta la teva lletra és que estàs treballant en un nou llibre en el que exposes el teu pensament filosòfic. No cal dir com m'interessa que precisis les teves idees, que és una manera de ordenar-les, de pulir-les; De llençar-se, de saber-se com prometre. Recordat que per compromés que sigui, has de saber quedar bé amb tu mateix. La veu del nostre ésser, per quedar bé amb nosaltres mateixos, ha de ser ben escoltada i heroicament servida. No hi fa res que tingui limitacions. El que no pot tenir són falles. Obeix, ara més que mai, a la teva rel espiritual catalana. La claredat brillant, calluerna. La gràcia i la força està més en el clar-obcur articulador. Digam quan tinguis el text llest i si n'estàs content. Desitjo que el text imprès no es faci esperar. Evita que les maneres americanes, per cap motiu, es filtrin al teu pensament. Quan més redueixis la teva personalitat a lo més íntim més universalitat adquiriràs. La universalitat es guanya amb oposicions de tremp personal. La sublimació coratjosa de la personalitat del creador, guanya plaça d'universalisme. No negligeu totalment aquesta altra veu - també una mica interior - que és la dels que ens estimen, lluny de tota competència.

Efectivament, penso en una edició en castellà del meu llibre. Tu coneixes els col·laboradors de Lòpez-Llausàs. Si el mecanisme productor és complicat i serià - tu pots saber-ho - jo podria cercar un traductor més lligat amb el sentiment i la idea de l'obra, perquè en castellà tingués la força adequada a la llengua i mentalitat castellana. Puc cercar, amb la col·laboració dels bons amics, el traductor escaient i facilitar el text castellà. Potser el puc trovar entre els amics de Bons Aires. Tindria molt d'interès que la edició castellana, sobretot, portés un pròleg d'alguí acreditat en les lletres i el pensament hispànic, amb idees precises de l'autor i de la més noble tradició humanista catalana. Anant al grà, em sembla que la persona indicada series tu. Tindries interès per fer-ho? Sóc mereixedor d'aquest servei d'amistat? La somniaria convivència podria trobar algú més autoritzat e idoni? Gràcies per la acollida que vulguis donar a la redacció d'aquest pròleg.

Gràcies per la recomanació de l'edició castellana al Sr. López-Llausàs. Em sembla haver-te dit que al seu dia, al cap de poc de la aparició de l'edició de Mèxic, vareig enviar un exemplar d'obsequi al Sr. López, al seu domicili particular. Pugi que l'hagi fullejat, potser i tot algunes petites llambregades legidores. A Bons Aires, entre els catalans més cultes, el llibre ha tingut un bon ressò. És possible que a ell li hagi arribat l'eco. Per exemple. El Dr. Juan Cuatrecasas, professor de la Universitat Bonairense i Delegat del Govern Català a Argentina, tot i que personalment no ens havíem conegut a Catalunya, enamorat de les idees globals per mi, va correspondre a una lleu indicació meua, oferint fer un comentari del GANT a la revista CATALUNYA de Baires. Crec que apart de ser amics - Rocamora i López - podria ser el metge de confiança de casa seva.

Per tot el que vaig sabent del forat que el llibre va fent a les Comarques catalanes i a Barcelona, la edició de Mèxic durarà poc. Abans que el tinglado polític actual s'ensorri, la edició catalana del GANT, s'haurà exhaurit. I a la hora de represa camí a la normalitat, no crec equivocar-me - mig per ser una novetat coratjosa escrita a l'exili, mig per el real valor que li otorguin la gent culte i tots els generosos experimentats del nostre temps, el llibre es vendrà força. Apart del a r - veí al moment català, no seria per López una bona inversió una segona edició catalana, feta a Argentina i llesta i preparada per l'endemà mateix de la caiguda franquista ?

No oblidis que l'èxit de la edició catalana, mouria de manera molt viva als lectors en llengua castellana. Ja sia als catalans que el català no els sigui gaire comestible i als castellans de Catalunya i als de la Península, descobreix dors de la nostra llengua. Sense oblidar els lectors de tota la América de parla castellana, que ara més que mai, per les nostres aportacions als preïcos de residència i per la forma conchiren-la nostra originalitat peninsular-europea, s'interessen per els problemes d'Europa, d'Espanya i dels amics que a força de convivència han après d'estimar. Puc dir-te que a Xile, una quantitat importantíssima de gent culte de la mèdia oficinista, econòmica i cultural que en coneixen, saben del meu llibre i m'esperen a una edició en castellà, per a poder-lo llegir.

Estic content que no t'oblidés de fer-me arribar de la nove edició "Les formes de la vida catalana"

Segueixo preocupat per l'amic Alameda. Si t'escrivia diga'm com respira, etc. Tant de bò afluiixi en les seves balderes incondescències. Seria lamentable que ensopegués dues vegades amb la mateixa pedra. I que una mica més surant per la nostra i sentible amicitia, etc, etc, ar, inderudament, posés més foc per una prova que ni és la seva ni ho serà mai. El pitjor que li deu passar, és que a hores d'ara ja és presoner per l'actitud seguida fins ara. Qui sap si ni els seus fills podran estirar-els-hi la mà per treure'ls del fang. Tan bé que ho tindrien.

Records de tots els de casa per tots vosaltres. Sembla que pel més de Març s'era casa el fill segon, l'Arnau. Corrialment, amic

J. Lluís Ferrater